

[Lasse Budtz]

Jeg skal ikke på nogen møde forsøge at undervurdere betydningen af opstillingen af de nye SS-20 raketter, hvoraf der nu formodes at være opstillet omkring 50 mod vestlige industricentre og militære etableringer som mål. Hvis vi kigger på det globale strategiske billede, er der nok en nogenlunde rimelig balance mellem de to blokke. Men på de konventionelle våbens og de taktiske kernevåbens område i Europa har Østblokken og først og fremmest Sovjet et uimodsigeligt forspring.

Vesten har ganske enkelt ikke mellemdistanceraketter med samme rækkevidde som Sovjets SS-20. Dette er også blevet fastslået af Det internationale Institut for strategiske Studier, hvis kilder mange i dette høje ting med god grund ynder at øse af. Russerne har også dyb respekt for dette institut. Jeg ved det, for en af deres sikkerhedspolitiske eksperter fortalte dette til vort partis delegation, der tidligere på året besøgte Moskva. Russerne har altså et forspring på dette område.

Jeg ved, man vil sige, at NATOs europæiske forsvar jo også er blevet tildelt de såkaldte Poseidonraketter. Men dels er Poseidon et strategisk våben, der dækkes af SALT II-aftalen, dels er Poseidon et våben med en relativt ringe præcision, der ikke gør det særlig velegnet til indsættelse mod militære mål. SS-20 raketterne omfattes ikke af nogen aftale, og deres præcision er af alle eksperter beregnet til at være væsentlig bedre. SS-20 kan ramme dybt inde i hjertet af Vesteuropa – Vesten har ikke nogen mellemdistanceraketter, der kan ramme dybt inde i Sovjetunionen.

Ja men så må vi jo have sådan nogle våben, vil nogle sige. Så må vi have Pershing-raketterne og krydsermissilerne, så er vi dækket ind. Det kan være, vi bliver nødt til det, hvis russerne ikke vil forhandle eller ikke vil handle, men det kunne jo også være, at det var umagen værd at prøve at sinke, at udsætte eller måske helt forhindre denne nye udvikling i det ellers stadig omsiggribende våbenkapløb.

Jeg forstår godt baggrunden, når nogle siger, at hvis vi ikke først tager en principbeslutning om produktion og udstationering, har vi ikke noget at handle med. Jeg ved også godt, at langt de fleste erfaringer fortæller os, at man meget dårligt kan rokke Østblokken til imødekommenhed, hvis vi ikke har

noget at nedlægge eller fjerne eller ødelægge samtidig med, at russerne gør det. Og det har vi ikke, hvis vi ikke har principbeslutningen, vil man sige. Men hertil kan man med rimelighed svare, at det har vi jo ikke alligevel – opstillingen kan alligevel først være tilendebragt i 1983, og NATO er jo selv i sit oplæg til ministermødet i midten af december indstillet på at tilbyde en forhandling – og heldigvis da. Altså på samme grundlag, nemlig at man rent konkret endnu ikke har det, man vil handle med. Ja men hvorfor så ikke udsætte en beslutning i hvert fald et halvt år? Vi vil vise god vilje, vi giver afspændingen en forøget chance, vi vinder tillid mange steder, ikke mindst i den tredje verden, og først og fremmest har vi ikke noget at miste. Og så er det op til Sovjet at reagere positivt. Gør de ikke det, ved jeg for øvrigt godt, hvorhen man så bør sende protesterne.

I øvrigt tror jeg, at vi i dette tilfælde alligevel har noget at tilbyde. Hvis man har studeret problemerne lidt nærmere, vil man vide, at krydsermissilerne er vanskelige at spore både fra affyringsstederne, som jo er mobile, og under selve farten mod målet, fordi disse raketter er meget lavtgående. Jeg har læst, at en amerikansk general, tror jeg nok det var, har sagt, at krydsermissilerne kan finde vej gennem Moskvas gader. Hvis NATO deployerer eller opstiller disse missiler, tvinger man ikke blot Sovjet til at prøve at fremstille deres egne raketter af samme type – og de skal nok finde ud af det, efterhånden – man tvinger også Sovjet til at opbygge et nyt, meget kostbart varslings- og springssystem, og ærlig talt mener jeg at kende nok til den sovjetiske økonomi til at vide, at det er en udgift, man meget nødig påtager sig i Sovjet.

I øvrigt mener jeg, at vi har et eksempel på, at det kan nytte at forhandle hurtigt, når de nye, kostbare våbensystemer er ved at udvikle sig. De såkaldte AMB-systemer, antiraketterne, fik begrænset deres udvikling i meget betydelig grad, fordi amerikanerne og russerne fandt ud af, at det kunne betale sig, at begge parter viste tilbageholdenhed.

Vi har i socialdemokratiet prøvet at analysere problemerne fra mange vinkler, og vi har forhandlet til flere sider for at høre så mange synspunkter og erfare så mange kendsgerninger som muligt. Vi har f. eks. været i tæt kontakt med vore hollandske par-